

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De schismate inter Theophilum Alexandriae Episcopum, & qui degebant in
solitudine monachos, & quòd Theophilus Originis libros anathemate
damnauit. Cap. VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

barorum multitudo illo tempore è medio sublata est. Gainas verò inde digressus, & per Thraciam fugam faciens, in alias Romanorum copias forte incidit, à quibus ipse simul cum Barbaris, qui cum eo erant, interemptus est. Atque ista quidem obiter de Gaina sint à nobis commemorata. Quòd si cuiquam placet res in eo bello gestas accuratè cognoscere, legat Gainiam Eusebii Scholastici: qui eodem tempore Troili Sophistæ discipulus fuit. Iste, illius belli spectator factus, res in eo gestas quatuor libris Heroico carmine conscriptis narrauit. Et quoniam recens erat rerum gestarum memoria, ideo ob illud poëma magno in honore habitus fuit. Nuper etiam Ammotius Poëta, idem argumentum carmine contexuit, & ad vndecimum cōsulatum Theodosii Iunioris, quem cum Fausto gessit, coram illo ipso Imperatore recitauit, indeq; summam laudem est consecutus. Bellum hoc finem habuit, Stelichone & Aureliano Coss. Proximo anno consulatum gessit Phraitus: Gotthus quidem genere, sed cum populo Romano magna beneuolentia coniunctus: qui in hoc eodem bello adeò strenuè & fortiter dimicauerat, vt propterea consulatus dignitatem sit affecutus: quo quidem Cof. Imperatori Arcadio filius natus fuit, Theodosius ille bonus, quarto Idus Aprilis. Sed de his satis superq; videmur dixisse.

De schismate inter Theophilum Alexandria Episcopum, & qui degebant in solitudine monachos, & quòd Theophilus Origenis libros anathemate damnauit.

CAP. VII.

DV M his procellis iactantur res Romanorum, illi, quibus sacerdotii dignitas tributa fuit, dolos contra seipfos mutuò commoliri, ad insigne religionis Christianæ dedecus aggressi sunt. Etenim eodem tempore alij eorum, aduersus alios tumultus concitare cœperunt. Quæ pestis ab Aegyptiis sumpsit initium. Causa autem talis fuit. Erat paulò antè quæstio posita, Vtrùm Deus sit corpus, humanaq; sit præditus figura, an corpore vacet, &
non

SOCRAT. HISTOR.

non humana solùm, sed omni (vt complectar breui) specie careat corporea. Ex hac quæstione contentiones & discordiæ apud complures ortæ sunt, dum alij huius opinionis, alij illius patrocinium suscipiebant. Ex monachis verò imperitioribus non pauci in primis, Deum corporeum esse, & humana figura imbutum voluerunt: sed maxima pars istos condemnare cœpit, Deumque corporis expertem esse, & omni specie corporea carere asseruit. Quorum sententiæ assensit Theophilus, Alexandria Episcopus: adeò vt in ecclesia coram populo eos qui Deo humanam formam tribuebant, grauius insectaretur, eumque corpore omnino carere doceret. Quæ cum Aegyptij monachi intellexissent, relictis monasteriis, Alexandriam veniunt: contra Theophilum tumultuantur: condemnant vt impium: è medio tollere cupiunt. Quare cognita, Theophilus animo anxio & perplexo esse cœpit: rationem, quam mortem, quam illi minabantur, effugeret, excogitauit. Illis in conspectum veniens, blando sermone compellat: Hoc modo apud illos verba facit: Vos cum intueor, ipsius Dei vultum mihi videor intueri. Quibus verbis concitatos monachorum animos mitigauit. Tum illi, si vera dicis, inquiunt, Dei ipsius vultum perinde se habere, vt nostrum, Origenis libros anathemate damnato. Nam nonnulli ex illis nostram impugnant opinionem. Quod si istud facere recusaueris, pœnas impiis & Dei hostibus debitas, nobis profectò dabis. Imo ego inquit Theophilus, quod vobis visum sit, faciam. Ne igitur mihi succenseatis: ego enim Origenis odi libros, & qui eos probant, illos graui reprehensione dignos censeo. Itaque ad hunc modum monachorum ira repressa, eos, ab se cum pace dimisit. Ac fortasse quæstio de hac re agitata, ad hodiernum diem consopita iacuisset, nisi alia de causa de integro fuisset excitata: quæ eiusmodi fuit. Monasteriis, quæ erant in Aegypto sita, quatuor pij & religiosi viri præfuerunt, Dioscorus, Ammonius, Eusebius, & Euthimius. Isti fratres Germani erant: atque ex procera corporum statura Longi appellabantur. Erant & ob singularem doctrinam, & ob piam viuendi rationem valde eximii: ac propterea Alexandria crebrò hominum sermone celebrati.

Theo-

Theophilus Alexandriae Episcopus, eos amavit plurimum, mireque coluit. Proinde vnum illorum, nempe Dioscorum, quasi vi à monasterio abstrahens, Episcopum Hermopolis designauit: alios duos obsecrauit, vt ætatem simul cum ipso agerent. Et cum verbis ægrè illis persuadere posset, autoritate tamen, vtpote Episcopus, illud facere compulit: ac primum dignitate clericorum eos cohonestare, deinde administrationem ecclesie illis concedere cœpit. Hi tametsi necessitati parebant, ecclesieque munera sedulo procurabant, tamen graui premebantur ægritudine, quod non in monastica vitæ disciplina defixi, vt volebant, in veræ sapientie studium incumbere poterant. Posteaquam tempore progrediente, animos suos lædi putabant, animaduertebantque Episcopum vitam in pecunia faciendâ contere, & toto pectore (vt dicitur) in ea quaerenda laborare, noluerunt amplius cum eo versari: sed se solitudinem amplecti, eamque vitæ Urbanæ longè anteferre dixerunt. Theophilus, quamdiu causæ ignarus fuit, cur re vera discedere cuperent, eos vti cum ipso manerent vehementer orauit: sed vt primum ipsius vitæ modum ab illis condemnatum intellexit, graui ira accensus, se illos maximis affecturum incommodis minatus est. Vbi illi eius minas contemnebant, & se in solitudinem receperant, Theophilus natura, vt videbatur, feruentior, non exiguum tumultum contra illos concitauit: imò verò modis omnibus operam dedit, vt illis insidias tenderet.

Quinetiam illorum fratrem Dioscorum, Episcopum Hermopolis, odio habere cœpit. Nam erat illi permolestum monachos tantoperè Dioscoro fauere, tantaque illum reuerentia obseruare. Et quoniam intelligebat se non posse illos pios viros vlla ratione lædere, nisi monachorum animos, quibus præerant, ab illis abalienaret, hac via eos aggressus est. Pro certo nouit, eos per sæpe cum illo verba facientes asseruisse: Deum corporis expertem esse, minimeque figura humana præditum. Nam si esset humana specie imbutus, necessariò sequi eum posse humano more & modo pati: illudque cum ab aliis veteribus scriptoribus, tum ab Origine in primis accuratè disputatum esse. At Theophilus, quanquam eam de Deo
opinio-

SOCRAT. HISTOR.

opinionem ipse tenebat, tamen, quo inimicos vlcisceretur, synceram sanamque eorum doctrinam oppugnare non dubitavit, Imò verò complures monachorum, homines simplices & synceros quidem, sed in doctrina rudes, multos etiam literarum omninò expertes in suam sententiam rapuit, misit enim ad monasteria in solitudine sita quosdam, qui monachos docerent non parendum esse nec Dioscoro, nec eius fratribus, qui tradebant Deum corpore vacare. Nam Deus, inquit, vti ex sacris literis constat, Oculos, aures, manus, & pedes habet, sicut homines. Dioscorus autem eiusque sectatores, qui Originem sequuntur nepharium dogma inducunt, negant enim Deum oculos, aures, pedes, & manus habere. Hac callida & fallaci captione permultos monachos in suam pertraxit sententiam: & ardens seditionis flamma inter eos incensa est. Nam qui mentem habebant satis exercitatam, illi ea fallacia minimè à veritate abrepti fuerunt, sed Dioscori & Originis sententiæ assensi sunt: qui autem erant simpliciores (atque hi quidem numero fuere plures) æmulationis æstu in fratres inflammati ab illorum opinione protinus descuerunt Itaque diuisio inter eos facta est, & alij alios tanquam impiè sentientes, contumeliose vexarunt. Et qui Theophilo adhærescebant, fratres suos Origenistas, impiosque vocare: alij contra eos, qui sententiæ obsequiebantur Theophili, Antropomorphianos, id est, qui Deo humanam figuram attribuunt, nuncupare ceperunt. Vnde inter Monachos & dissensio non parua, & quasi bellum pestiferum ortum est. Theophilus autem, vbi intellexit id, quod apud animum proposuerat, ex sententia procedere, cum hominum manu Nitriam, Vbi monasteria sunt, contendit, monachosque tum contra Dioscorum, tum contra eius fratres armat. Illi in graue vitæ discrimen vocati, Vix effugerunt incolumes.

De con-